

Integriteitsbeleid in Graffiti vzw

Het integriteitsbeleid is het geheel van beleidsinstrumenten in Graffiti vzw met de volgende doelstellingen:

- de bewaring en de bevordering van de individuele fysieke, psychische en seksuele integriteit van personen;
- de bevordering van de integriteit van de organisatie in haar geheel en het integer handelen van haar jeugdwerkers.

Het aanspreekpunt integriteit of API is de persoon of de personen die binnen de vereniging het aanspreekpunt vormen voor gevallen van grensoverschrijdend gedrag waarbij de individuele fysieke, psychische en seksuele integriteit van personen wordt geschaad.

Het integriteitsbeleid bestaat uit de volgende maatregelen:

- de vereniging neemt maatregelen met het oog op:
 - de preventie van, de reactie op en de curatie van inbreuken op de integriteit;
 - de sensibilisering over inbreuken op de integriteit en over integer handelen;
 - het vormen van jeugdwerkers over integer handelen;
 - het respecteren van privacy en het integer delen van foto's, video's en informatie van kinderen en jongeren;
- de vereniging beschikt over een document waarin het integriteitsbeleid en het protocol in het geval van meldingen, vaststellingen en vermoedens zijn vastgelegd. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de kwaliteit van de maatregelen, de preventie van, de reactie op en de curatie van inbreuken op de integriteit;
- de vereniging voert het integriteitsbeleid in de praktijk uit en stuurt het integriteitsbeleid bij;
- de vereniging geeft aan het aanspreekpunt integriteit een uitdrukkelijk mandaat om de taken hieronder uit te voeren;
- de vereniging ondersteunt het aanspreekpunt integriteit zodat het aanspreekpunt de taken hieronder kan uitvoeren;
- in voorkomend geval organiseert de vereniging zich zodat ze het integriteitsbeleid ook in haar lokale afdelingen implementeert.

Het aanspreekpunt integriteit heeft de volgende taken:

- het aanspreekpunt treedt op als contactpunt bij grensoverschrijdend gedrag; er wordt ook aandacht besteed aan meldingen en vragen over inclusie;
- het aanspreekpunt registreert het aantal en de aard van de meldingen en vaststellingen;

- het aanspreekpunt verwijst betrokkenen door naar hulpverlening, politie en justitie als dat nodig is;
- het aanspreekpunt volgt de maatregelen in het beleidsdocument, waarin het integriteitsbeleid en de operationalisering van het integriteitsbeleid zijn vastgelegd, op en voert ze uit;
- het aanspreekpunt stelt aan de vereniging en, in voorkomend geval, aan haar lokale afdelingen maatregelen voor om het preventiebeleid integriteitsbeleid en de procedures te optimaliseren.

Bij Graffiti vzw profileren we de API in de eerste plaats naar jongeren die zich engageren in de werking als vrijwilliger of als artiest en teamleden. Vrijwilligers en artiesten kunnen bij alle teamleden terecht met meldingen, vermoedens of getuigenissen, maar als ze niet intuïtief bij iemand terecht kunnen, kunnen ze bij de API terecht. Teamleden kunnen dus ook meldingen binnenkrijgen via vrijwilligers en artiesten, ze zijn niet verplicht om dit te melden aan de API, maar ze kunnen altijd advies vragen.

Inhoudstabel

1. Kwaliteit	4
Coachingstraject vrijwilligers en artiesten	
3 basiscompetenties	
De Graffitinota	
Handleidingen voor activiteiten	
2. Preventie	5
Vorming 'All about workshops' en ontmoetingsmomenten	
Gerichte vorming	
Vrijwilligersactiviteiten: De Avonden	
3. Reactiebeleid	5
Handelingsprotocol	
Fase 0: Melding, onthulling, vaststelling	
Fase 1: In kaart brengen van situatie	
Fase 2: Inschatten van de ernst van de situatie & advies	
Fase 3: Uitvoeren van het advies	
Fase 4: Nazorg en evaluatie	
Fase 5: Evaluatie en herwerking van het integriteitsbeleid	

1. Kwaliteit

Coachingstraject vrijwilligers en artiesten

Vooraleer een jongere aan de slag gaat in onze werking komt die op intakegesprek. Daarin toetsen we wederzijdse verwachtingen af. Elke nieuwe vrijwilliger of artiest krijgt een educatief medewerker als persoonlijke coach, die voor opvolging zorgt tijdens het coachingstraject.

Op die manier ontstaat er een vertrouwensband en zijn er weinig drempels om iemand van de organisatie aan te spreken als er bv. een integriteitsschending voorkomt. De educatief medewerker blijft meestal gedurende heel het engagement het aanspreekpunt bij vragen, twijfels of problemen. Afhankelijk van in welk aspect van de deelwerking de vrijwilliger of artiest aan de slag gaat, ziet dit coachingstraject er iets anders uit. Elk mogelijk basistraject is uitgeschreven in de Graffitinota. De basistrajecten zijn enkel een uitgangspunt, bij elke coaching passen wij ons zoveel mogelijk aan de noden van de vrijwilligers en artiesten aan. Jaarlijks houden we individuele evaluatiegesprekken om het traject bij te sturen waar nodig.

Drie basiscompetenties

De drie basiscompetenties die wij belangrijk vinden bij onze begeleiders zijn: **enthousiasmeren en motiveren, veiligheid brengen en flexibiliteit**. Veiligheid in een groep garanderen is essentieel om integriteitsschendingen te voorkomen. In workshops en ateliers is het ondanks de beperkte tijd dat de jongeren bij ons zijn, belangrijk om alle deelnemers een goed gevoel te geven.

In Straatier, het open atelier van Graffiti vzw, en bij projecten is veiligheid van deelnemers en begeleiders nog belangrijker omdat we een langer traject afleggen met dezelfde groep. Daarom zetten we nog meer in op groepsdynamiek. Bij aanvang van een project of atelier stellen we samen met de groep gedragsregels op zodat deze erkend worden door de hele groep.

De Graffitinota

Elke jongere die zich wil engageren krijgt op het intakegesprek een Graffitinota mee met meer gedetailleerde info over onze werking. In de nota linken we onze missie en visie aan praktische aspecten van onze werking, die interessant zijn voor onze vrijwilligers en artiesten. In de nota staat beschreven hoe wij omgaan met vrijwilligers en artiesten, welke rol zij kunnen opnemen in de werking, wat de wederzijdse verwachtingen zijn, hoe we communiceren met elkaar en hoe de opvolging en coaching eruit ziet.

Handleidingen voor activiteiten

Bij elke workshop en elk atelier hoort een handleiding. Die is opgebouwd volgens een bepaald sjabloon en van elk onderdeel wordt het belang kort samengevat. Elk onderdeel is gekoppeld aan een aantal doelstellingen. Die geven de begeleider duidelijke aanknopingspunten om onder andere de veiligheid in de groep gedurende heel de activiteit te kunnen garanderen.

2. Preventie

Vorming 'All about workshops' en ontmoetingsmomenten

Voor startende begeleiders organiseren we jaarlijks een vorming over het begeleiden van workshops bij Graffiti vzw; **All about workshops**. Daarin leren ze in de eerste plaats waarom we de dingen doen zoals we ze doen: competenties, structuur van een workshop/atelier, verschillende begeleidersstijlen. Daarnaast is er ruimte om kennis uit te wisselen en van elkaar te leren. Wekelijks op donderdagavond kunnen begeleiders en artiesten elkaar ontmoeten in Straatier, het open atelier. Tijdens deze ontmoetingsmomenten wordt er niets van hen verwacht, ze kunnen vrijblijvend langskomen en krijgen de kans om ervaringen uit te wisselen. In het atelier hechten we belang aan een ongedwongen sfeer.

Gerichte vorming

Vrijwilligers groeikansen bieden om hun competenties en talenten te ontplooien staat centraal in het vrijwilligersbeleid. We bieden vrijwilligers de kans om gerichte vormingen te volgen. We nodigen hen uit voor vormingsmomenten bij partners in de jeugdsector en moedigen hen aan om deel te nemen.

Werken met verschillende doelgroepen, toegankelijkheid en groepsdynamiek zijn belangrijke thema's in veel van deze vormingen. Ook voor de medewerkers van Graffiti vzw is er de mogelijkheid tot vorming en bijscholing over relevante thema's in functie van onder andere integriteit, toegankelijkheid en veiligheid.

Vrijwilligersactiviteiten: De Avonden

We besteden veel aandacht aan groepsbinding in de ploeg van vrijwilligers en artiesten. Naast de wekelijkse open ateliermomenten investeren we in een maandelijkse vrijwilligersactiviteit tijdens **De Avonden**.

Dit is een open ateliermoment waarbij een activiteit voor de deelnemers georganiseerd wordt. Dat kan gaan van samen creëren tot samen eten en/of ontspannen. Op die manier ontstaat er een vertrouwensband tussen de jongeren en de medewerkers wat bevorderend is voor de samenwerking in de toekomst en de veiligheid in de werking.

3. Reactiebeleid

Handelingsprotocol

Ons reactiebeleid beschrijft de stappen die de aanspreekpersoon integriteit (API) zal zetten wanneer er een melding, onthulling of vaststelling is van grensoverschrijdend gedrag. Het handelingsprotocol maakt deel uit van een transparant reactiebeleid en biedt een houvast voor de API. Het is echter geen vaststaand scenario. De API en het team zullen steeds beslissingen moeten nemen in functie van de ernst en aard van de situatie en dit in overleg met de bestuurders en eventueel experts buiten Graffiti vzw.

Hoe te handelen bij een melding van incident (een vermoeden, onthulling of vaststelling)?

FASE 0: Melding/onthulling/vaststelling komt binnen.

FASE 1: In kaart brengen van de situatie; Feiten verzamelen door: gerichte vragen te stellen, andere betrokkenen/getuigen te horen.

FASE 2: Inschatten van ernst van situatie en advies.

FASE 3: Uitvoeren advies en interne opvolging. Welke kanalen schakelen we in? Nood aan hulpverlening, tuchtregeling? Politie/justitie?

FASE 4: Nazorg en evaluatie

FASE 5: Beleid en verbeteracties

Hieronder lichten we kort toe welke acties horen bij bovenstaande fases.

Fase 0: Melding, onthulling, vaststelling

Bij de melding van een incident, zowel bij een vermoeden, onthulling als vaststelling, is het van belang zorgvuldig in kaart te brengen.

1) **Wat is de inhoud van de klacht of melding?**

2) **Hoe zijn de gegevens bij de API terecht gekomen?**

De informatie kan rechtstreeks bij de API komen via een collega uit het team, de jongeren, familie en/of via het bestuur. Afhankelijk van hoe deze informatie gedeeld wordt, kan het nodig zijn extra informatie in te winnen, om de melding verder in kaart te brengen.

3) **Wie is de melder?**

Vaak is de melder niet het slachtoffer of een rechtstreeks betrokkene, maar een derde. Soms is de 'melder' geen rechtstreeks getuige van het voorval, maar werd hij/zij door een betrokkene op de hoogte gebracht. Er kan dus heel wat ruis op de communicatie zitten.

Indien de melder wel een rechtstreeks betrokkene is:

- Check wat de betrokkene van jou verwacht en hou steeds rekening met de wens van het slachtoffer
- Leg op voorhand jouw rol als API uit en hoe je zal omgaan met deze melding (discretieplicht, maar indien het over strafbare feiten gaat, leg je uit dat je dit moet melden (schuldig verzuim).

Fase 1: In kaart brengen van situatie

In deze fase zal de API alles zorgvuldig in kaart brengen.

1) **Wie zijn de betrokkenen?**

Mogelijke slachtoffer(s), mogelijke pleger(s), mogelijke andere betrokkenen (vb. er getuigen)

- 2) **Wat is bekend over de feiten? Wat is nog niet bekend? Wat is nog niet duidelijk?**
- 3) **Wat zijn de bronnen?**
Hoe zijn we de feiten te weten gekomen? Waarop is het vermoeden gebaseerd? Wat is er concreet gezien en/of gehoord?
- 4) **Welke belangrijke informatie ontbreekt nog?**
Meestal is bijkomende informatie nodig en zal de API de verschillende personen contacteren om zo de situatie helder in kaart te brengen.

Fase 2: Inschatten van de ernst van de situatie & advies

Probeer de ernst van de feiten in te schatten. Divers **intern of extern overleg** kan je hierbij helpen.

1) **Bij seksueel overschrijdend gedrag**

Bron: www.vlaggensysteem.nl

Gezond seksueel gedrag	Licht grensoverschrijdend seksueel gedrag	Ernstig grensoverschrijdend seksueel gedrag	Zwaar grensoverschrijdend seksueel gedrag
dit past voor alle betrokkenen. Seksueel gedrag is helemaal oké!	over de grens. Niet helemaal oké! Volgende keer beter opletten!	flink over de grens, niet oké! Stoppen!	hier wordt iemand pijn gedaan. Dit kan echt niet. Stoppen!
Toestemming: +	Toestemming: + -	Toestemming: -	Toestemming: - -
Vrijwilligheid: +	Vrijwilligheid: + -	Vrijwilligheid: -	Vrijwilligheid: - -
Gelijkwaardigheid: +	Gelijkwaardigheid: + -	Gelijkwaardigheid: -	Gelijkwaardigheid: - -
Ontwikkeling: +	Ontwikkeling: + -	Ontwikkeling: -	Ontwikkeling: - -
Concept: +	Concept: + -	Concept: -	Concept: - -
Impact: +	Impact: + -	Impact: -	Impact: - -
geef ruimte in ontwikkeling / benoem bevestig / negeer leg uit	leid af / benoem begrens leg uit observeer	benoem verbied leg uit observeer goed	benoem verbied / grijp in leg uit straf en/of begeleid observeer extra

Interne opvolging:

- Reactie korte termijn + afspraken
- Aandacht voor veilige context en toezicht

Externe opvolging:

- Doorverwijzing hulpverlening
- Tuchtregeling – Aangifte doen.
- Doorverwijzing justitie & andere maatregelen

- Zorg voor een terugkoppeling binnen het team en met het Bestuur.
- Spreek goed af over de terugkoppeling naar de betrokkenen en de melder.
- Let op dat de privacy van betrokkenen niet geschaad wordt (discretieplicht), wees je bewust van je rol als API m.b.t. schuldig verzuim en meldplicht. Registratie: Advies best op nemen in een verslag (let op: vertrouwelijke informatie en discretieplicht).

Wanneer het duidelijk gaat over **een groene of gele vlag** (geen of licht seksueel grensoverschrijdend gedrag) is dit niet steeds nodig. Bij ernstigere feiten is het zeker noodzakelijk om een vorm van overleg te plannen. Handel nooit alleen.

Intern overleg:

- De API kan een vorm van collegiaal overleg houden met een aantal bestuurders/ medewerkers die mee kunnen helpen bij het maken van een inschatting.
- Organiseer dit gesprek snel en gebruik de elementen uit het inschattingsgesprek.
- Je kan gebruik maken van het Vlaggensysteem om de ernst te beoordelen.
- Ook de wettelijke bepalingen kunnen helpen bij het maken van een inschatting.

Advies formuleren:

- Hou bij je advies rekening met de verwachtingen van de betrokkenen.
- Ga na wat er intern moet gebeuren (korte/ lange termijn), naar welke doelgroepen er gecommuniceerd moet worden en/of het nodig is om door te verwijzen naar hulpverlening, politie/justitie of tuchtrecht.
- Indien het gaat over eerder lichte feiten (groene/gele vlag) zal vaak een interne opvolging volstaan. Voor de reactiewijzen korte en lange termijn kan men zich baseren op het vlaggensysteem.

Bij **rode en zwarte vlag** kan men zich voor de interne opvolging ook baseren op de reactiewijzen per vlag, en doorverwijzen naar hulpverlening en/of politie/justitie.

2) Bij pesten

Pesten wordt omschreven aan de hand van 5 kenmerken:

- Pestgedrag is systematisch, zich herhalend negatief gedrag.
- In tegenstelling tot plagen heeft pesten de expliciete bedoeling om te kwetsen.
- Het slachtoffer wordt schade berokkend door de pesters.
- Bij pesten is er sprake van een ongelijke machtsbalans. Pesters kiezen een slachtoffer uit dat in hun ogen 'zwakker' is.
- Pesten heeft een sociale functie. Het is een manier voor de pesters om aanzien en status te verwerven binnen een groep.

Pesten is nog steeds een veelvoorkomend probleem. In elke groep van kinderen en jongeren, of het nu in de klas of de jeugdvereniging is, moeten we er samen alles aan doen om het probleem

aan te pakken. Zowel preventief als curatief heb je als begeleider een belangrijke rol in het creëren van een pestvrije omgeving.

Plagen is van korte duur en speelt zich af tussen gelijken. Omdat er geen machtsverschil is, kan de ander makkelijk terugplagen. Dat wil niet zeggen dat plagen niet kwetsend kan zijn. De term ‘plagen’ wordt ook wel eens gebruikt om pesten goed te praten of te minimaliseren. Omgekeerd wordt de term pesten soms te snel gebruikt als het over plagen, ruzie of ander storend gedrag gaat.

Bij ruzie is er niet noodzakelijk een ongelijke machtsverhouding, zodat de kinderen en jongeren het meestal zelf kunnen oplossen.

Check www.grenswijs.be voor actuele info over het thema pesten.

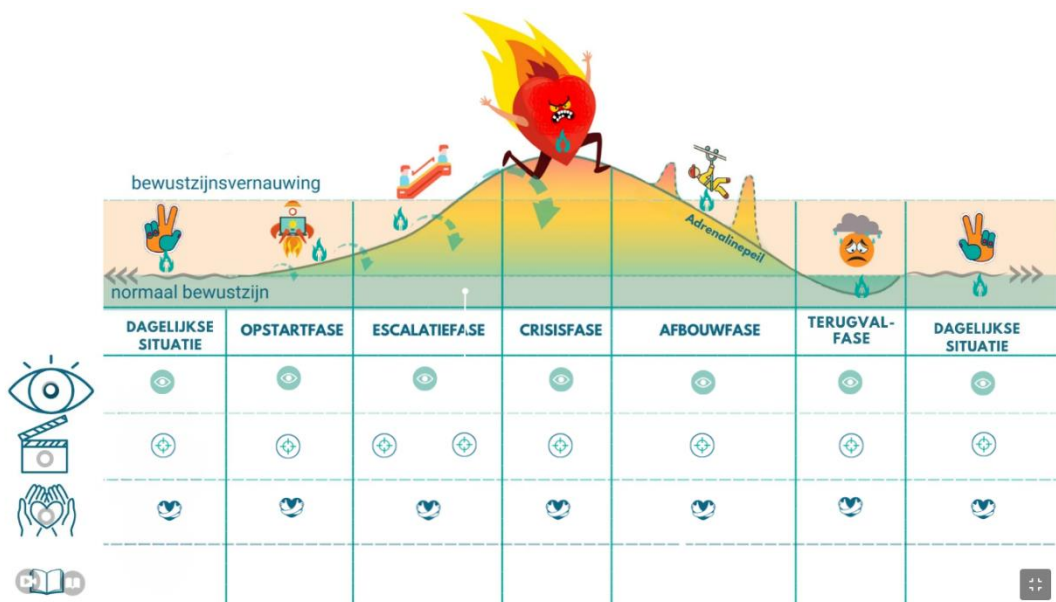
3) Bij agressie

“Agressief gedrag houdt in dat je grenzen, regels of waarden overschrijdt, of daarmee dreigt. Hiermee berokken je anderen of jezelf materiële, lichamelijke of psychische schade. En daarbij ben je je niet per se bewust van de gevolgen en de effecten van je gedrag.” (ICOPA, 2013)

We maken onderscheid in twee soorten agressie:

Frustratieagressie ontstaat wanneer iemands emmer overloopt, wanneer iemand controle over de situatie verliest. Deze soort agressie ontstaat uit emotie en onmacht, met vaak een concrete trigger die de bom doet ontploffen. Frustratieagressie kan iedereen overkomen.

Bron: www.icoba.be

Via de link kom je op de interactieve figuur, met tips voor observatie, handelingen en zelfbescherming.

Instrumentele agressie heeft als doel grenzen te verleggen. Deze agressie wordt bewust ingezet om een bepaald doel te bereiken. De persoon behoudt de controle en stuurt het gedrag bij in functie van het effect. Wanneer instrumentele agressie beloond wordt (het gedrag leidt tot het gewenste doel) kan dit leiden tot herhaling. We spreken hierbij van geconditioneerd gedrag.

4) Bij discriminatie, racisme, trans- of homofobie

Discriminatie is het ongelijk of oneerlijk behandelen van een andere persoon op basis van persoonlijke kenmerken. Volgens de wet zijn zowel discriminatie, pesterijen, haatboodschappen en haatmisdrijven tegenover een persoon of een groep van personen omwille van specifieke persoonlijke kenmerken strafbaar.

Je mening uiten is een recht. Iedereen mag dingen zeggen waarmee anderen het oneens zijn, zelfs als ze kwetsen. Toch botst dat soms met principes als gelijke behandeling, openbare orde, privacy, enz. Je pleegt een misdrijf als je publiekelijke uitspraken doet die kwaadwillig aanzetten tot haat, discriminatie of geweld tegen bepaalde groepen of personen.

Soms ervaar je discriminatie vanwege je leeftijd, afkomst, gezondheid, enz. In een (ongelijke) samenleving zijn vaak meerdere gemeenschappen tegelijk benadeeld. Behoor je tot verschillende deelgroepen, dan weet je niet altijd tegen welke vooroordelen je precies botst. De manier waarop je racisme, homofobie, transfobie, enz. ervaart, is individueel: niet iedereen botst op eenzelfde combinatie van problemen. Ook niet op evenveel.

De term 'fobie' betekent angst. Maar **homofobie en transfobie** hebben niet steeds met angst te maken. Ze ontstaan vaak uit vooroordelen, afkeer of haat tegenover homoseksualiteit (homofobie), of tegenover transgenders (transfobie). Er bestaat ook lesbofobie (homoseksualiteit bij vrouwen), bifobie (biseksualiteit) en serofobie (hiv). Je vindt het allemaal in meer of mindere mate in de hele maatschappij, ook bij holebi's en transgenders.

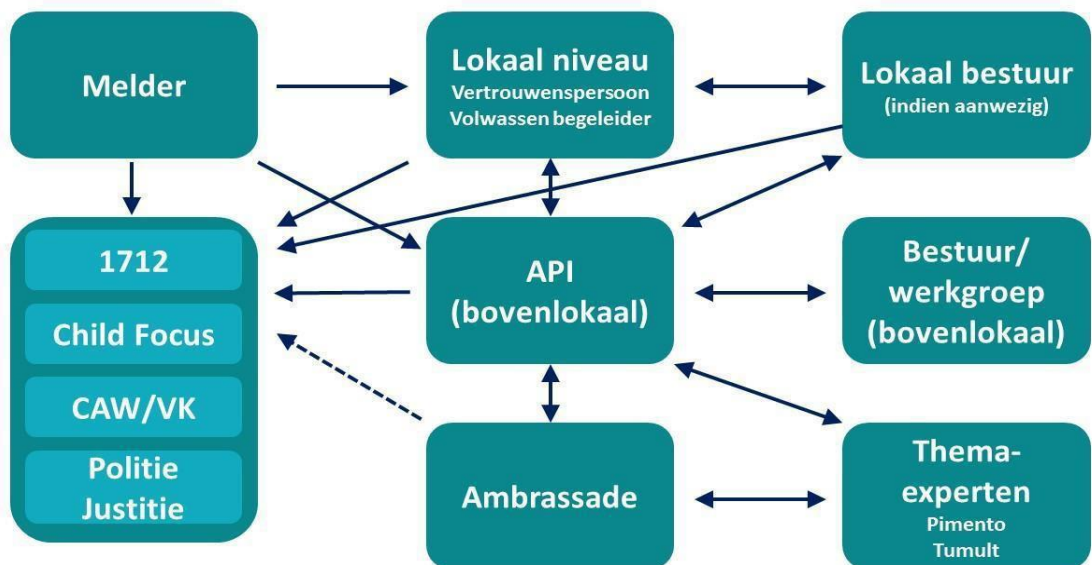
Eeuwenlang werden holebi's en transgenders door de wet genegeerd en soms vervolgd. De wet biedt nu, althans in België, (betere) bescherming. Voorbeelden zijn de antidiscriminatiewet en de genderwet. Deze wetten (maar ook decreten en ordonnanties) bepalen de kenmerken die ze beschermen (bv. seksuele geaardheid, geslacht, genderidentiteit en genderexpressie), geen doelgroepen (holebi's en transgenders). Ze gelden dus voor alle mensen die gediscrimineerd worden omdat ze op die kenmerken verschillen van anderen (of omdat iemand dat verschil vermoedt).

We zijn ons er steeds van bewust dat het onmogelijk is om alle drempels voor iedereen weg te werken. Toch beogen we zo toegankelijk mogelijk te zijn voor verschillende doelgroepen en minderheden. We dulden geen enkele vorm van discriminatie en zetten in op het creëren van **safe(r) spaces**. Hierbij maken we gebruik van de tools die [cavaria](#) aanreikt voor het opzetten van veilige ruimtes voor LGBTQI+ personen en kaders als [de 7B's van toegankelijkheid](#).

Preventieve acties zijn het weerbaar maken van onze vrijwilligers, artiesten en medewerkers door hen te stimuleren om grenzen aan te geven. Grenzen kunnen overschreden worden zonder kwaad opzet. Meestal heeft de andere persoon gewoon andere grenzen dan jij en heeft die niet door dat jij dat gedrag niet prettig vindt. Tijdens onze coachings- en ontmoetingsmomenten sporen we iedereen aan om aan te geven wat die onprettig vindt. De manier waarop je grenzen kan aangeven is afhankelijk van de omstandigheden. **Verbale en non-verbale communicatie** zijn daarbij steeds het vertrekpunt. Indien er grenzen overschreden worden zetten we in op verbindende communicatie om de veiligheid binnen de groep te herstellen. We maken de situatie bespreekbaar en doorbreken op die manier taboes.

Fase 3: Uitvoeren van het advies

Voor het uitvoeren van het advies is de regie in handen van de API en bestuur. Hieronder brengen we de communicatielijnen in beeld. Er moet case per case bekeken worden wie de verantwoordelijkheid heeft.

- **1712** (www.1712.be)

BEREIKBAARHEID: van maandag tot vrijdag, van 9 tot 17 uur

WAT: Advies/ informatie/ doorverwijzing.

1712 is er voor elke vraag over elke vorm van geweld of misbruik. Niet alleen lichamelijk geweld. Ook psychisch, economisch of seksueel geweld. Is er voor slachtoffer en dader . Ze geven informatie over de betekenis van geweld en misbruik en over de wereld van hulpverlening en justitie. Ze vertellen wat je rechten zijn en hoe je op geweldsituaties kan reageren. Ze geven advies. Ze schatten samen met jou alle risico's in van de situatie en van de acties die je kan ondernemen. Ze laten de beslissingen aan jou over. Tenzij iemand in gevaar verkeert. Dan komen ze in actie. Ze kunnen verder doorverwijzen naar een centrum algemeen welzijnswerk, een vertrouwenscentrum kindermishandeling of een andere dienst.

- **Child Focus** (www.childfocus.be)

BEREIKBAARHEID: gratis noodnummer 116000 (24/24, 7/7)

WAT: meldpunt, advies en vorming

Child Focus is de Stichting voor vermiste en seksueel uitgebuite kinderen. Child Focus beheert het burgerlijk meldpunt voor beelden van seksueel misbruik van kinderen en heeft een aparte hulplijn over veilig internet.

Iedereen met vragen in verband met seksuele uitbuiting en misbruik van minderjarigen kan terecht op het gratis noodnummer 116000 (24/24, 7/7). Beelden van seksueel misbruik van minderjarigen (kinderpornografie) kunnen online gemeld worden via het meldpunt www.Meldpunt_misbruikbeelden.be

- **CAW** = Centrum voor Algemeen Welzijnswerk

WAT: advies/informatie, hulpverlening en vorming (doelgroep (jong)volwassenen)

Wanneer de betrokkenen bij een situatie van seksueel grensoverschrijdend gedrag of seksueel misbruik volwassenen zijn, kan men zich voor advies of hulp richten tot een Centrum voor Algemeen Welzijnswerk. De hulpverlener zal samen met de API nadenken over hoe je het probleem kan aanpakken, en je kan ook verder terecht voor opvolging.

- **Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK)**

WAT: advies/informatie, hulpverlening en vorming (doelgroep kinderen)

De VK's zijn een aanspreekpersoon voor alle mogelijke situaties van geweld op kinderen. De vragen kunnen komen van hulpverleners alsook van burgers die al dan niet verwezen zijn door de hulplijn 1712. Samen met de contactnemer schatten zij de ernst van de situatie en de noden in. Op basis daarvan wordt het vervolgtraject bepaald: ondersteunend optreden of de hulpverlening zelf organiseren en coördineren. De deskundigheid en kennis van de VK's wordt doorgegeven via vorming en opleidingen vanuit de VK's zelf en via deelname aan studiedagen en andere externe opleidingsvormen.

Fase 4: Nazorg en evaluatie

In de nasleep van een incident is er vaak weinig aandacht voor de beleving en de gevolgen daarvan voor alle betrokkenen. Meestal hebben betrokkenen behoefte aan meer en betere nazorg. De transparantie over hoe het incident is opgevolgd, zorgt voor een gevoel van veiligheid en vertrouwen in de organisatie:

- Organiseer op korte termijn een **nazorggesprek met betrokkenen**. Meestal is het goed kort na de incidenten mensen de kans en de ruimte te geven om ervaringen te bespreken. Herhaal indien nodig of volgens afspraak.
- Heb aandacht voor de **communicatie naar een bredere groep** personen.

- Maak **afspraken** rond de terugkoppeling naar het bestuur na het uitvoeren van de stappen van het advies.
- Het **incident wordt afgesloten** met alle rechtstreeks betrokkenen. Er is informatie over welke stappen zijn gezet, en welke nog zullen worden uitgevoerd.
- Het kan belangrijk zijn de **gevolgen in kaart** brengen (anoniem verslag). Evaluatie van het proces bij alle betrokkenen kan waardevolle informatie geven over hoe de behandeling werd ervaren, en waar eventueel verbeterpunten zitten voor het beleid:
 - Zijn mensen tevreden over hoe het incident werd opgevolgd?
 - Verliep de communicatie goed?
 - Wat liep goed en wat kon anders?

Fase 5: Evaluatie en herwerking van het integriteitsbeleid

In veel gevallen is een incident een uitnodiging om kritisch naar het eigen beleid en de praktijk te kijken. Moeten er zaken worden aangepakt, zijn afspraken onduidelijk, is er te veel ruimte voor interpretatie, hoe wordt het toezicht uitgevoerd, zijn alle begeleiders vertrouwd met de basisafspraken enzovoort. Veel vragen dus.

Jaarlijks bekijken we als organisatie welke (soort) meldingen er zijn binnen gekomen en op basis daarvan formuleren we een actie voor dat werkjaar. Dat kan een preventieve actie zijn, maar evengoed iets binnen het reactiebeleid.